

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibus Cœram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

7.Cap. De Excommunicationibus nemini reseruatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

in crimine, ob quod excommunicatus est cū
 reservatione absolutionis ei, cui esset reserva-
 ta absolutio excommunicationis, ob crimen-
 tum quo participando eam alius incurrit. Quan-
 do prior erat Episcopalis, posterior etiam ta-
 lis est.

CAPVT VII.

DE EXCOMMUNICATIONI- bus nemini reseruatis.

SERVABITVR ordo positus ab Angelo
 verb. Excommunicatio 7. & Nauar. loc. cit.
 à num. 114.

Prima, in capit. Administratores. 23. quæst.
 5. excommunicantur omnes principes, gu-
 bernatores, & officiales seculares, qui ter ad-
 moniti ab Episcopis, & alijs Ecclesiasticis, re-
 culant eis facere iustitiam super eorum cau-
 sis, siue id fiat ex negligentia, siue ex iniquo
 animo.

Secunda, in cap. Licet. de electione excom-
 municatur, qui electus à paucioribus, quam
 à duabus partibus Cardinalium in summum
 Pontificem consentit in electionem: quam
 sententiam etiam incurrunt, qui talem recipi-
 unt pro Papa.

Tertia, in c. Quoniam. de officio ordinarij,
 excommunicatur Episcopus, qui in ciuitate
 diuer-

diuerfarum linguarum, suscipit regimen eorum, qui sunt suæ, priusquam à proprio Episcopo suscipiatur in coadiutorem.

Quarta, in capit. i. de locato. Doctores & Scholastici Bononiens. excommunicantur, qui conducunt domos alterius Doctoris, aut Scholastici sine eius consensu, nisi prius tempus conductionis sit finitum.

Quinta, in capit. Non minus. de immunitate Ecclesiarum. Officiales laici quorumcunque locorum imponentes Ecclesijs, & Ecclesiasticis personis angarias, vectigalia, & exactiones, &c. Si admoniti non desistant, & omnes qui præbent consilium, auxilium, & fauorem etiam excommunicati sunt, & eorum successores. Vide de hac materia in Bulla Cœnæ Domini.

Sexta, in cap. Super specula. & capit. Non magnopere. Ne clerici vel monachi. Religiosi qui exeunt à suis monasterijs, vt audiant leges, vel medicinam, & audiunt, & non redeunt infra duos menses. Eadem est ratio, de clericis, qui habent dignitatem, vel personatū, quamuis non sint presbyteri, & etiam excommunicantur presbyteri, quamuis non habeant dignitatem, neque Ecclesiam parochialem, qui audiunt duobus mensibus dictas facultates.

Septima, in capit. Clerici. Ne clerici vel monachi. Sacerdos, qui officium vicecomitis, aut

præpositi secularis agit, est excommunicatus, si admonitus non relinquit tale officium.

Octava, in capit. Excommunicationi de raptoribus, in accipientes bona naufragantium, sed hæc reducta à Gregorio XII ad Bullam Cœnæ Domini.

Nona, in cap. Nouerit. de sentent. excommun. in eos, qui faciunt statuta, & consuetudines obseruari contra libertatem Ecclesiasticam, &c. Hæc etiam reducta ad Bullam Cœnæ Domini.

Decima, in capit. Vbi periculum, de elect. in 6. excommunicantur, qui secretò mittunt literas, vel nuncium, &c. Cardinalibus inclusis conclauis ad eligendum Pontificem, & ibidem excommunicantur Officiales, & Rectors, qui non faciunt obseruari omne id, quod eo tempore faciendum statuitur, hæc excommunicatio apud nos locum non habet.

Vndecima, in cap. Sciant cuncti. de elect. in 6. fertur in eos, qui electores molestia afficiunt, & vexant in bonis, & beneficijs, eo quod non elegerint optatum ab eis.

Duodecima, cap. Generali. de elect. in 6. in vsurpantes nouè, ius constituendi aliquam Ecclesiam sede vacante, & præsumentes capere bona illius. Cum dictis etiam excommunicantur clerici prædictarum Ecclesiarum, monachi monasteriorum, & personæ certorum

eorundem locorum, qui prædicta fieri procurant opere, consilio, persuasione: aut cooperatione.

Decimatertia, in cap. Indemnitatibus, ibidem. excommunicantur deputati, vel vocati ad dirigendas moniales in suis electionibus, qui se non abstinent ab his, per quæ inter eas super faciendis electionibus ipsis oriri posset discordia: vel exorta ali.

Decimaquarta, in cap. Hac constitutione. de officio delegati, libr. 6. excommunicatur quilibet procurans, vel incitans, vt conseruator sibi datus si se intromittat de alijs, quàm manifestis iniurijs, &c.

Decimaquinta, in capit. i. de his, quæ vi metusque causa, libr. 6. excommunicantur omnes, qui absolutionem, vel reuocationem sententiæ excommunicationis, suspensionis, vel interdicti extorserint per vim, aut metum.

Decimasexta, in cap. Mulieres. de iudicijs in 6. excommunicatur, qui fingit casum, vel aliquam fraudem facit, quo ipse iudex in propria persona vadat, ad accipiendum testimonium alicuius sceminæ.

Decimasextima, in cap. Consultissimo, de rebus Ecclesiæ non alien. in 6. Excommunicantur omnes, qui compellunt Prælatos, & alias personas Ecclesiasticas, ad submittendum sua iura, & bona laicis in casibus iure prohibi-

tis, &c. Et qui aliquid horum habentes per alium quem contractum licite factum, vsu pant plus quam per illum illis est permissum, & admoniti ab eo non desistunt.

Decima octava, in capit. Vnico. de Religiosis domib. in 6. In eos, qui instituunt nouum ordinem religionis; aut accipiunt nouum habitum illius absque speciali Pontificis facultate.

Decimanona, in capit. Quoniam de censibus, in exigentes à personis Ecclesiasticis, & eorum rebus portoria, vel pedagia, &c. quando non deferunt negotiandi causa. Hec etiam continetur in Bulla Cœnæ Domini.

Vigesima, in c. Quoniam, de immunit. Ecclesiarum in 6. Excommunicantur impediētes iurisdictionem Ecclesiasticam, & eius iudices, &c. Hæc etiam est in d. Bulla.

Vigesima prima, in cap. Eos. ibidem. in seculares dominos, qui prohibent subditis, ne vendant, neque emant à clericis, neque molant frumenta, neque alia officia præstent.

Vigesima secunda, cap. Vt periculosa. Nec clerici vel monachi in 6. Excommunicantur in primis religiosi professi, temerè habitum deferentes, deinde religiosi euntes ad studia literarum extra claustra sine licentia sui prælati, aut cum ea, sine consensu maioris partis conuentus. Ad extremum Doctores, siue magistri, qui docent religiosos: leges, aut medicinam,

nam, qui reliquerunt suum habitum: aut eos detinent in suis Scholis.

Vigesimalertia, capit. Quicumque de hæreticis, in 6. Excommunicantur, qui sciēter præsumunt sepelire hæreticos in loco sacro, credentes, eorum receptatores, defensores, aut fautores, nec debent absolui, nisi proprijs manibus è sepultura extrahant, & è loco sacro deiciant: & locus talis perpetua debet carere sepultura, & extumulatio publicè vt fiat necesse est.

Vigesimaquarta, capit. Inquisitionis. ibidem. fertur in exercentes iurisdictionē secularem, qui non auxiliantur Episcopis inquisitoribus in negotio fidei, & inquisitionis; nec non in impediētes, & præbentes auxilium, consilium, vel fauorem.

Vigesimaquinta, in cap. I. de homicidio in 6. fertur in interficientes per Assassinos, aut iubentes, etiamsi mors non sequatur, Assassini dicuntur, qui non subsunt dominio alicuius, sed pro pecunia occidunt homines ad alicuius instantiam.

Vigimasexta, cap. I. de vsuris in 6. excommunicantur clerici qui non sunt Episcopi, si permittunt versari in terris suis sceneratores publicos alienigenas; vel non expellunt eos ex illis, vel locant illis, aut alio prætextu concedunt domos ad vsuras exercendum.

Vigimasextima, cap. I. de iniurijs, excom-
muni-

municantur concedentes, aut extendentes, nisi infra mensem à concessione, vel, extensione reuocauerint.

Vigesima octaua, in cap. Felicis. de pœnis in 6. excommunicantur omnes Principes, Domini, & Iudices non obseruantes tenorem illius statuti contra percutientes, vel insequentes hostiliter aliquem Cardinalem. Hæc videtur reducta ad Bullam Cœnæ Domini.

Vigesima nona, in Clement. vnica. de sequestratione possessionum. excommunicantur, qui capiunt fructus beneficij impediunt, vel infringunt sequestrum inductum super beneficio ab ordinario, oblata in curia Romana vna sententia definitiua super possessione, vel proprietate eiusdem. Hæc hodie vacat.

Trigesima, in Clement. i. de sepult. excommunicantur sepeliētes aliquem in loco sacro interdicto in casibus non permissis, aut interdictos nominatim, vel excommunicatos publicos, aut vsurarios manifestos.

Trigesima prima, in Clemen. i. de decimis, excommunicantur religiosi, qui noualia, aut decimas Ecclesijs debitas ad eos non spectantes appropriare sibi præsumperint: aut qui exquisitis coloribus & dolis vsurpant.

Trigesima secunda, in Clement. Ne in agro quia vero, de statu Monachorum, excommunicantur religiosi administrationem non ha-

ben-

bentes, qui petunt aulas principum, animo nocendi suis prælatis, aut monasterijs, & ibidem etiam excommunicantur monachi, qui sine facultate Abbatis habent arma intra claustra monasteriorum.

Trigesimatertia, in Clement. Attendentes, eodem tit. excommunicantur præsumentes impedire visitatores monialium in eo, quod statuitur à Concilio in dicta Clem. si à visitatoribus admoniti non cessant.

Trigesimaquarta, in Clement. 1. de religiosis domibus, excōmunicantur fœminæ sequentes statum Beguinarum, vel de nouo instituant; & religiosi, qui eas iuuant consilio, auxilio, aut fauore.

Trigesimaquinta, in Clement. de consanguinitate & affinit. excommunicantur omnes scienter contrahentes matrimonium in gradibus prohibitis, vel consanguinitatis, aut affinit. Item contrahentes cum monialibus, nec non etiam religiosi, moniales, aut clerici in sacris constituti, matrimonium contrahentes cum quibuscunque: aut inter eos scienter eadem celebrantes.

Trigesimasexta, in Clem. Nolentes. de hæreticis. excommunicantur omnes inquisitores, & commissarij super hæresi deputati, qui prætextu sui officij deputationis, illicitè sumunt pecuniam aliquam, & qui scienter confiscant bona Ecclesiastica.

Tri-

Trigesimasextima, in Clem. de usur. excommunicantur omnes officiales ciuitatum, & cunctique appellentur, qui faciunt, scribunt, vel dicunt statuta, vt soluantur usuræ: vel solvere non possint repeti, & ij, qui iudicant usuras esse soluendas: aut non repetendas solutas & qui ad id potestatem habentes non eradunt ex libris talia statuta, vel consuetudinem vim eorum habentem.

Trigesimoctaua, in Clement. Cupientes de pœnis. excommunicantur omnes religiosi mendicantes, qui accipiunt nouas domos, vel noua loca in habitationem: aut commutant, vel alienant acquisita ante Concilium Lugdunense aliquo titulo. Sed huic Clementinæ sunt aliqua detracta per concessionem & priuilegium Pontificum. In eadem Clement. excommunicantur religiosi, qui concionantur vel aliter dicunt aliquid ad auertendos audientes à soluendis decimis debitis Ecclesiæ: aut religiosi, qui de industria nullum conscientie scrupulum in confessionibus incutiunt pœnitentibus de solutione decimarum, & si postea non expiata hac negligentia, cum commodè possint, præsumpserint concionari.

Trigesimanona, in Clement. I. de sententia. Excommunicat. Excommunicantur religiosi, qui non seruant interdictum, vel cessationem à diuinis, quam seruat Ecclesia cathedralis, vel matrix, vel parochialis oppidi.

Quadragesima, in extrauag. fin. de sentent. excommun. inter communes, excommunicantur impugnantes literas electi Papæ antequam coronetur.

Quadragesima prima, in Concilio Lateranen: sub Leone X. sess. 10. excommunicantur qui aliquem librum, vel quamlibet aliam scripturam imprimunt, vel faciunt imprimi sine approbatione Vicarij Pontificis, & sacri Palatij Magistri in vrbe. In alijs verò Diocæsisbus Episcopi: vel alterius ad id ab Episcopo deputandi, & Inquisitoris hæreticæ prauitatis illius Diocæsis. Hæc excommunicatio est innouata à Concilio Tridentino, sess. 4.

Quadragesima secunda, in extrauagan. Pauli Secundi, de rebus Ecclesiæ non alienandis, excommunicantur omnes, qui alienant, vel locant in plures annos, quàm tres, bona immobilia, vel mobilia pretiosa Ecclesiarum extra casus iure permisos, & qui prædicta bona percipiunt. De vsu & praxi huius extrauagan. varij variè sentiunt, de quibus legendus Didac. Couarr. lib. 2. variarum Resolut. cap. 16. & 17.

Quadragesima tertia, in Concilio Trident. sess. 4. anathemati subijciuntur, qui non habent pro authenticis omnes libros sacrorum Bibliorum iuxta vulgatam editionem, quos enumerat Concilium. Aut etiam constitutiones Apostolicas scienter contemnent.

Quadragesima quarta, in eodem Concilio, sess. 24. capit. 6. de reformat. matrimonij. Mulierum raptores, ac illis consilium, auxilium, & fauorem præstantes, sunt ipso iure excommunicati.

Quadragesima quinta, in eadem sess. capit. 9. excommunicantur, qui quouis modo directè, vel indirectè subditos suos, vel quoscunque alios cogunt, quo minus liberè matrimonia contrahant.

Quadragesima sexta, sess. 25. capit. 5. de regularibus, excommunicationi subditur magistratus secularis, qui non vult præbere auxilium Episcopis volentibus instituere clausuram in monasterijs monialium, aut violatam restituere.

Quadragesima septima, in eodem loco, excommunicatur quicumque ingreditur intra septa monasterij monialium cuiuscunque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, aut superioris licentia in scriptis obtenta: hæc vt supra dictum nunc referuata est.

Quadragesima octaua, in eadem sess. cap. 18. excommunicantur omnes & singulæ personæ cuiuscunque qualitatis, vel conditionis fuerint, qui quomodocunque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem, præterquam in casibus iure expressis, ingredi monasterium, vel suscipere

perere habitum ; aut profiteri. Et qui consilium , auxilium , vel fauorem ad id dederint , vel præsentes ei actui scienter fuerint: Aut qui sanctam virginum , vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi , vel profitendi quoquo modo sine iusta causa impedierint:

Quadragesimanona, in eadem sess. cap. 19. de Reformat. excommunicantur concedentes locum ad monomachiam, vel duellum interris suis inter Christianos. Deinde etiam qui duellum committunt, & eorum Patrini. Tandem qui consilium dederint, aut suaserint, aut spectatores fuerint.

Sunt adhuc aliæ excommunicationes in extrauagantibus & Pontificum Bullis, quæ à diligentioribus sunt legendæ. Hæ pro rudioribus sufficiant.

CAPVT VIII.

DE SVSPENSIONE.

SVSPENSIO, vt censura Ecclesiastica, est qua personæ Ecclesiasticæ prohibetur exercitium sui ordinis, officij, iurisdictionis, aut beneficij in totum : vel in partem ad certum tempus : vel in perpetuum quo ad partem, ob culpam suam, à iudice, vel à iure.

Vv 2 Suf-